

Rozwój wojewódzkich instytucji kultury w perspektywie finansowej Unii Europejskiej 2020 wg założeń Małopolskiego Planu Inwestycyjnego na lata 2015-2023. Stan zaawansowania działań w połowie 2016 r.

Opracowanie: Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego; Kraków, 10.06.2016 r.

I. Droga wejścia (2014-2015) z projektami rozwojowymi do MPI

Opracowanie wyjściowego dokumentu, jakim jest Małopolski Plan Inwestycyjny na lata 2015-2023, wymagało przeprowadzenia m.in. przez Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz wojewódzkie instytucje kultury szeregu działań przygotowawczych/planistycznych:

- 1) przyjęcie przez Zarząd Województwa Małopolskiego uchwały intencyjnej w sprawie określenia projektów strategicznych wojewódzkich instytucji kultury (IK) w perspektywie 2020 – 14 października 2014 r.;
- 2) opracowanie założeń projektowych i fizek projektowych w instytucjach kultury i w Departamencie Kultury i Dziedzictwa Narodowego (koordynacja, weryfikacja i redakcja finalna) -> maj-wrzesień 2015 r.;
- 3) uchwalenie przez Zarząd Województwa Małopolskiego dokumentu planistycznego MPI 2015-2020 -> 17 września 2015 r.;
- 4) przygotowanie projektu budżetu Województwa Małopolskiego na 2016 rok, przyjęcie przez Sejmik Województwa Małopolskiego budżetu na 2016 r.; ujęcie w Wieloletniej Prognozie Finansowej zapisów dotyczących 22 projektów strategicznych w dziedzinie kultury -> wrzesień-grudzień 2015 r.;
- 5) przygotowanie instrumentu planistyczno-wykonawczego w postaci harmonogramów projektów ujętych w MPI przez instytucje kultury i Departament Kultury i Dziedzictwa Narodowego, a następnie ich przekazanie do Departamentu Polityki Regionalnej -> październik - listopad 2015 r.

II. Finansowanie projektów ujętych w MPI

Szacunkowa wartość 26 przedsięwzięć strategicznych ujętych w MPI w obszarze DZIEDZICTWO KULTUROWE I PRZEMYSŁY CZASU WOLNEGO wynosi ponad 322 mln zł. Obszar ten reprezentują w zdecydowanej większości projekty wojewódzkich instytucji kultury oraz projekty własne Departamentu Kultury i Dziedzictwa Narodowego – ogółem 24 projekty na szacunkową kwotę 217 mln zł. Na sfinansowanie tych zamierzeń będą potrzebne głównie środki z budżetu Województwa Małopolskiego w kwocie ponad 39 mln zł oraz z Funduszy Europejskich w kwocie ponad 160 mln zł.

III. Nastawienie na zmianę ilościową i jakościową w instytucjach kultury

Przygotowując projekty, instytucje kultury były zobowiązane uwzględnić czynniki nadające projektom charakter prorozwojowy z nastawieniem na uzyskanie celowości, wykonalności i trwałości projektu. Projekty winny odpowiadać bowiem założeniom programów operacyjnych, celom strategii na poziomie regionalnym i krajowym oraz optymalnej wartości dofinansowania z Funduszy Europejskich.

Brano pod uwagę uwarunkowania ekonomiczne:

- bieżący i przyszły popyt w perspektywie 5 lat od zakończenia projektu na produkty i usługi objęte projektem (m.in. planowana liczba uczestników korzystających z nowych ofert programowych; liczba wydarzeń, które odbędą się dzięki infrastrukturze objętej wsparciem, w odniesieniu do pozostałej działalności);
- przychody i koszty eksploatacyjne w okresie 5 lat po zakończeniu projektu (m.in. średnioroczny wzrost dotacji z budżetu województwa na działalność bieżącą, koszt utrzymania 1 m² powierzchni);

- wielkość dodatkowych przychodów z zewnętrznych źródeł finansowania;
- wzrost korzyści ekonomicznych (wpływ realizacji projektu na sąsiadujące z instytucją przedsiębiorstwa; wpływ na obroty przedsiębiorstw obsługujących instytucję; korzyści wynikające z napływu turystów krajowych i zagranicznych);
- poprawa efektywności funkcjonowania i obniżenie kosztów utrzymania użytkowanych obiektów;
- utworzenie nowych miejsc pracy.

Dużą wagę nadano ukierunkowaniu na osiągnięcie zmiany w ofercie programowej instytucji kultury:

- poszerzenie i uatrakcyjnienie form aktywności z zakresu edukacji kulturalnej i medialnej w nowo powstałych przestrzeniach;
- poszerzenie oferty programowej instytucji poprzez pozyskanie nowych grup odbiorców.

Nie bez znaczenia była także analiza ryzyka w zakresie m.in. zarządzania projektem, pozyskania dodatkowych (z programów krajowych i UE) źródeł finansowania inwestycji i działalności w okresie trwałości projektu, finansowej realizacji projektu, rzeczowej realizacji projektu, kosztów eksploatacji, etc.

IV. Zaplanowane rezultaty do 2020 roku

W wyniku zrealizowania projektów, różnorodnych pod względem: lokalizacji, rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych, aspektów technicznych i technologicznych, aspektów prawnych i środowiskowych, wartości zasobów kulturowych, stanu infrastruktury i sposobów jego poprawy, skali zmian organizacyjnych i programowych, mogą być uzyskane następujące rezultaty:

- stworzenie nowych, markowych wystaw stałych, wprowadzenie rozwojowych funkcji edukacyjnych oraz wzmocnienie potencjału ekonomicznego instytucji;
- zachowanie, przywrócenie dobrego stanu technicznego oraz walorów estetycznych obiektów zabytkowych;
- wprowadzenie nowych funkcji ekspozycyjnych, edukacyjnych i turystycznych;
- stworzenie nowoczesnych ekspozycji, należyte zabezpieczenie zbiorów i ich digitalizacja oraz uporządkowanie i rewaloryzacja przestrzeni;
- stworzenie pierwszej w Polsce placówki specjalizującej się w ochronie niematerialnego dziedzictwa kulturowego;
- wykonanie obiektów o charakterze magazynowym dla zbiorów muzealnych wraz z programem merytorycznym;
- dostosowanie pomieszczeń i systemów do obowiązujących wymogów technicznych i parametrów dla nowoczesnych centrów kultury;
- wdrożenie systemowej opieki nad dziedzictwem w małopolskich muzeach na wolnym powietrzu;
- poszerzenie i ułatwienie dostępu do cyfrowych zasobów polskiego dziedzictwa kulturowego za pośrednictwem Internetu;
- stworzenie rozpoznawalnej, atrakcyjnej programowo, organizacyjnie technologicznie i cenowo kompleksowej oferty obejmującej wartościową propozycję z zakresu kultury, poznawania natury, tworzenia relacji społecznych i korzystania z możliwości rekreacyjnych w regionie w formie nowoczesnej, interaktywnej platformy;
- włączenie się w zapewnienie skutecznego i zrównoważonego wykorzystania dziedzictwa celem podniesienia poziomu atrakcyjności pogranicza polsko – słowackiego (projekty transgraniczne);

- rozbudowa systemu informatycznego wirtualnych muzeów, co umożliwi digitalizację kolejnych zasobów kultury i dziedzictwa regionalnego oraz rozwijanie części merytorycznej portalu.

V. Stan działań dla pozyskania wsparcia z Funduszy Europejskich – VI.2016 r.

Zgodnie z założeniami i harmonogramem w konkursach zostało złożonych 11 projektów na łączną kwotę ponad 93 mln zł.

1. Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020

A. Oś priorytetowa 2. Cyfrowa Małopolska, Działanie 2.1 E-administracja i otwarte zasoby, Poddziałanie 2.1.2 Cyfrowe zasoby regionalne

- 1) Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie; projekt pn. *Małopolska Biblioteka Cyfrowa w horyzoncie 21. Wieku – stworzenie innowacyjnej platformy udostępniania regionalnych zasobów cyfrowych w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie.*

Koszt całkowity 14 058 870 zł, w tym środki z UE 11 865 039 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 2 193 830 zł.

- 2) Małopolski Instytut Kultury w Krakowie; projekt pn. *Bilet do Małopolski*

Koszt całkowity 3 491 697 zł, w tym środki z UE 2 967 942 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 523 755 zł.

B. Działania 6.1 Rozwój Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego, Pod działanie 6.1.1 Ochrona i opieka nad zabytkami

- 1) Małopolskie Centrum Kultury Sokół w Nowym Sączu; projekt pn. *Udostępnianie zasobów dziedzictwa – utworzenie Ośrodka Dziedzictwa Kultury Niematerialnej w Zespole Parkowo-Dworskim w Dąbrowie – etap I.*

Koszt całkowity 7 879 563 zł, w tym środki z UE 5 109 973 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 2 769 590 zł.

- 2) Opera Krakowska w Krakowie; projekt pn. *Modernizacja i rewitalizacja budynku baletu Opery Krakowskiej przy ul. Św. Tomasza 37 w Krakowie.*

Koszt całkowity 7 721 104 zł, w tym środki z UE 4 707 990 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 787 500 zł.

- 3) Muzeum Okręgowe w Tarnowie; projekt pn. *Rewaloryzacja, konserwacja i rozszerzenie publicznych funkcji zabytkowych obiektów Muzeum Okręgowego w Tarnowie.*

Koszt całkowity 9 302 062 zł, w tym środki z UE 5 694 543 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 1 898 181 zł.

- 4) Muzeum Tatrzańskie im. dra T. Chałubińskiego w Zakopanem; projekt pn. *Rewaloryzacja i modernizacja zabytkowych budynków Muzeum Tatrzańkiego w Zakopanem dla zachowania i prezentacji unikatowego dziedzictwa kulturowego Podhala.*

Koszt całkowity 13 365 151 zł, w tym środki z UE 7 999 995 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 3 428 570 zł.

- 5) Muzeum – Nadwiślański Park Etnograficzny w Wygietzowie i Zamek Lipowiec; projekt pn. *Zachowanie, restauracja i prezentacja autentyczności Zamku Lipowiec i rozwój Nadwiślańskiego Parku Etnograficznego w Wygietzowie.*

Koszt całkowity 3 554 525 zł, w tym środki z UE 2 191 560 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 731 532 zł.

- 6) Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu:

- a) *Konserwacja i remont obiektów zabytkowych Sądeckiego Parku Etnograficznego w Nowym Sączu.*

Koszt całkowity 3 267 335 zł, w tym środki z UE 1 874 404 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 868 173 zł.

- b) *Rewaloryzacja i konserwacja zabytkowego obiektu przy ulicy Jagiellońskiej 56 w Nowym Sączu, dla zachowania i prezentacji dziedzictwa kulturowego Sądecczyzny.*

Koszt całkowity 3 886 911 zł, w tym środki z UE 1 031 599 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 2 523 013 zł.

- 7) Muzeum Etnograficzne im. S. Udzieli w Krakowie; projekt pn. *Rewitalizacja zabytkowego budynku z zespołu szpitalno-parkowego „Kobierzyn” obejmująca nadbudowę i rozbudowę w celu prezentacji dziedzictwa kulturowego z kolekcji Muzeum Etnograficznego w Krakowie.*

Koszt całkowity 13 137 673 zł, w tym środki z UE 8 024 047 zł oraz środki z budżetu Województwa Małopolskiego 2 674 682 zł.

2. Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014 -2020

Oś VIII Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury (Działanie 8.1)

Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie; projekt pn. *Rewaloryzacja zespołu zabytkowych budowli inżynierskich dawnego lotniska Rakowice-Czyżyny wraz z adaptacją na potrzeby Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie.*

Koszt całkowity 11 000 015 zł, w tym środki z UE 9 335 733 zł oraz wkład krajowy 1 664 282 zł, w tym środki z budżetu Województwa Małopolskiego 1 100 000 zł.

3. Sukces Województwa i instytucji kultury na etapie przygotowania projektów inwestycyjnych

W trakcie prac przygotowawczych uzyskano dodatkową korzyść w 3 instytucjach kultury, które pozyskały nieruchomości do celu budowlanego:

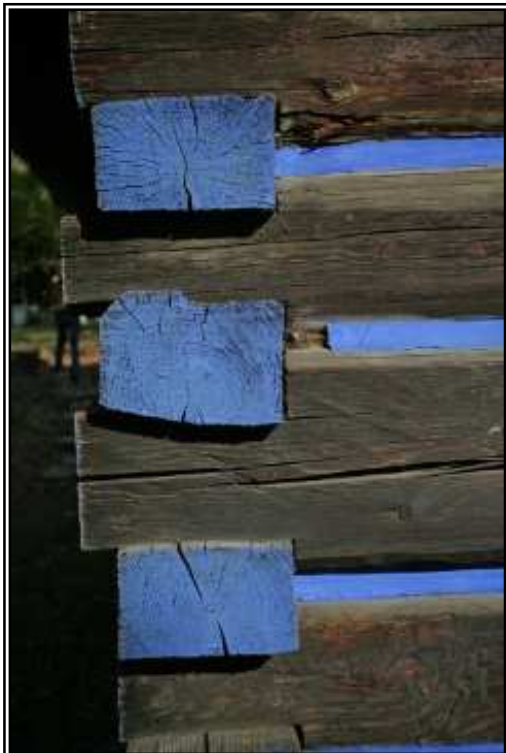
- **MCK „Sokół” w Nowym Sączu** nabyło prawo do użytkowania nieruchomości w Dąbrowej gm. Chełmek z przeznaczeniem na inwestycję utworzenia Ośrodka Dziedzictwa Kultury Niematerialnej,
- **Muzeum Okręgowe w Nowym Sączu** zakupiło nieruchomość zabudowaną położoną przy ul. Jagiellońskiej 56 (dawny bank) na założenie tam siedziby głównej Muzeum oraz dla zachowania i prezentacji dziedzictwa kulturowego Sądecczyzny,
- **Muzeum Etnograficzne w Krakowie** uzyskało prawo użytkowania nieruchomości w celu rewitalizacji zabytkowego folwarku na terenie zespołu szpitalno-parkowego szpitala im. dr J. Babińskiego w Krakowie - Kobierzynie dla funkcji muzealnych i edukacyjnych promujących etnografię Małopolski.

Lotniczy Park Kulturowy w Krakowie

Muzeum Tatrzańskie, Gmach Główny

Zrąb chałupy z Podolsza w skansenie w Wygieźlowie

Wiatrak z Biczyc Górnych w skansenie w N. Sączu

Wirtualne Muzea Małopolski, fot. M. A. Świąch

MBC, fot. Archiwum WBP w Krakowie